

Betænkning afgivet af Socialudvalget den 2. maj 2024

Betænkning

over

Forslag til lov om socialt frikort

[af social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil)]

1. Ændringsforslag

Social- og boligministeren har stillet 7 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Indstillinger

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Socialistisk Folkeparti

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget er i høj grad tilhængere af permanentgørelsen af det sociale frikort. Det sociale frikort er med til at skabe stabilitet, værdighed og selvværd for de mennesker, som ellers har haft og har det allersværest i livet. Partiet bemærker, at lovforslaget oprindeligt lagde op til, at kommunerne fortsat hvert år skal kontrollere, at borgeren fortsat har ret til det sociale frikort, men ligesom mange sociale organisationer og KL finder partiet, at det er uforholdsmæssig meget kontrol. Partiet er bekymret for tilliden og relationen mellem borgeren og sagsbehandleren, og for, at der skabes unødigt bureaukrati i kommunerne, som samtidig skal spare på administrationsomkostningerne. Mange sociale organisationer har i den forbindelse gjort opmærksom på, at der er et meget lille udbytte ved at gennemføre en kontrol hvert år. Partiet har derfor i udvalgsbehandlingen anmodet social- og boligministeren om teknisk bistand til et ændringsforslag, som skal sikre, at der kun foretages kontrol hvert andet år, med henblik på at styrke tilliden mellem parterne og mindske bureaukratiet i ordningen. Partiet konstaterer, at ministeren i svaret

(L 108 – spørgsmål 1) udtrykker støtte til forslaget. Partiet er derfor positiv over for, at ministeren efterfølgende har fremsat ændringsforslaget i denne betænkning. Partiet konstaterer endvidere, at ændringsforslaget medfører et mindre finansieringsbehov på 0,5 mio. kr. varigt, som findes ved omprioritering af midler fra § 15.11.79.50. Udvidelse af varslingsbestemmelser, og at øvrige ændringsforslag fra ministeren fordrer et varigt finansieringsbehov på 1,5 mio. kr., som ligeledes foreslås finansieret ved omprioritering af midler fra § 15.11.79.50. Partiet støtter finansieringen, men opfordrer til, at ministeren er opmærksom på, om konto § 15.11.79.50. har tilstrækkelige midler. Partiet konstaterer endvidere, at der med ændringsforslag nr. 7 lægges op til, at social- og boligministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler i en bekendtgørelse om udbud, etablering og vedligeholdelse af it-løsningen, krav til it-løsningen, forpligtelser for kommunen, arbejdsgiveren og selskabet i relation til it-løsningen, herunder også om dataansvar og selskabets eventuelle misligholdelse af sine forpligtelser, finansiering af it-løsningen og tilsyn med selskabet, regnskab og revision af it-løsningen. Partiet forstår bestemmelsen således, at der ikke er tale om fastsættelse af regler om yderligere kontrol af borgeren.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af social- og boligministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 3

1) I *stk. 1, 1. pkt.*, ændres »pr.« til: »hvert andet«.

[Ændring af tidsintervallet for kommunalbestyrelsens kontrol af sociale frikort]

2) Som *stk. 3* indsættes:

»Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde dispensere fra betingelsen vedrørende skattepligtig indkomst, jf. stk. 2, 1. pkt., jf. § 2, stk. 2, nr. 2, hvis borgeren kan fremvise dokumentation for, at vedkommende har indgået aftale med en arbejdsgiver om at anvende sit sociale frikort i forbindelse med en ansættelse og arbejdsgiveren efterfølgende har indberettet lønindtægten til indkomstregisteret (eIndkomst).«

[Dispensation ved kontrol af sociale frikort i relation til visse situationer med skattepligtig indkomst]

Til § 5

3) I *stk. 5* udgår »Borgeren er omfattet af«, og efter »ferie« indsættes: »finder anvendelse for borgeren.«

[Lovteknisk og sproglig ændring]

4) I *stk. 6* udgår »Borgerens arbejdsgiver er omfattet af«, og efter »ferie« indsættes: »finder anvendelse for borgerens arbejdsgiver.«

[Lovteknisk og sproglig ændring]

Til § 6

5) I *overskriften* før paragraffen indsættes efter »indtægt:« »og it-understøttelse af ordningen.«

[Konsekvensændring af overskriften]

6) Efter »den« indsættes: »fælleskommunale«, og som 2. *pkt.* indsættes:

»It-løsningen etableres, drives, vedligeholdes og videreudvikles af et af KL 100 pct. ejet aktieselskab (selskabet).«

[Præcisering af, hvem der skal etablere, drive, vedligeholde og videreudvikle den it-løsning, der skal understøtte ordningen]

7) Som *stk. 2* og *3* indsættes:

»Stk. 2. Formålene med it-løsningen, jf. stk. 1, er følgende:

- 1) At give kommunen mulighed for at oprette, deaktivere og genaktivere sociale frikort.
- 2) At give arbejdsgiveren mulighed for at registrere oplysninger om ansættelsesperioder og lønindtægter for medarbejdere med et socialt frikort.
- 3) At give arbejdsgiveren mulighed for at se oplysninger, herunder ansættelsesperioder og lønindtægter, for samtlige af arbejdsgiverens nuværende og tidligere medarbejdere med et socialt frikort.
- 4) At give borgeren mulighed for at se oplysninger om sine nuværende og tidligere ansættelser, herunder lønindtægter, opnået med brug af et socialt frikort.
- 5) At give kommunen, arbejdsgiveren og borgeren mulighed for at se borgerens saldo på det sociale frikort.
- 6) At give kommunen adgang til oplysninger, herunder ansættelsesperioder og lønindtægter, for samtlige af de borgere med et socialt frikort, som kommunen er handlekommune for, og at give kommunen mulighed for at overgive de nævnte oplysninger til borgerens nye hand-

lekommune i tilfælde, hvor handlekommuneforpligtelsen skifter.

- 7) At give kommunen, Social-, Bolig- og Ældreministeriet, Social- og Boligstyrelsen, Beskæftigelsesministeriet og Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering adgang til personoplysninger om brugen af sociale frikort, herunder kommunefordelte oplysninger om visitationer, deaktiveringer, genaktiveringer og ansættelsesperioder m.v.
- 8) At give Social-, Bolig- og Ældreministeriet, Social- og Boligstyrelsen, Beskæftigelsesministeriet og Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering adgang til efter anmodning vederlagsfrit at få udtræk med personoplysninger fra it-løsningen.

Stk. 3. Social- og boligministeren kan fastsætte nærmere regler om følgende i forbindelse med:

- 1) Udbud, etablering og vedligeholdelse.
- 2) Krav til it-løsningen.
- 3) Kommunens forpligtelser.
- 4) Arbejdsgiverens forpligtelser.
- 5) Selskabets forpligtelser.
- 6) Finansiering.
- 7) Tilsyn med selskabet samt regnskab og revision.«

[Formålet med it-løsningen og dens funktioner, og om social- og boligministerens mulighed for at fastsætte nærmere regler om it-løsningen]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Det fremgår af lovforslagets § 3, stk. 1, at kommunalbestyrelsen mindst en gang pr. kalenderår skal kontrollere, om borgere med et socialt frikort, som kommunen er handlekommune for, fortsat opfylder betingelserne for at få udstedt et socialt frikort, jf. § 2, stk. 2. Kommunalbestyrelsen er dog ikke forpligtet til at foretage kontrollen efter 1. pkt. i det kalenderår, hvor det sociale frikort er udstedt.

Med ændringsforslaget foreslås det, at hyppigheden af den kontrol, som kommunerne skal foretage af, om borgere med et socialt frikort fortsat lever op til betingelserne for ordningen, ændres fra hvert til hvert andet kalenderår.

Til nr. 2

Det fremgår af lovforslagets § 3, stk. 1, at kommunalbestyrelsen mindst en gang pr. kalenderår skal kontrollere, om borgere med et socialt frikort, som kommunen er handlekommune for, fortsat opfylder betingelserne for at få udstedt et socialt frikort, jf. § 2, stk. 2. Kommunalbestyrelsen er dog ikke forpligtet til at foretage kontrollen efter 1. pkt. i det kalenderår, hvor det sociale frikort er udstedt.

Det følger af lovforslagets § 3, stk. 2, at opfylder en borger ikke længere betingelserne, jf. § 2, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at deaktivere borgerens sociale frikort. Afgørelse om deaktivering har virkning fra afgørelsestidspunktet.

Det fremgår af lovforslagets § 2, stk. 2, nr. 2, at det er en betingelse for udstedelse af et socialt frikort, at borgeren hverken har været under ordinær su-berettiget uddannel-

se eller har haft en skattepligtig arbejdsindkomst på over 10.320 kr. (2024-niveau) inden for det seneste år.

Med det foreslåede stk. 3 foreslås det, at kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde kan dispensere fra betingelsen vedrørende skattepligtig indkomst, jf. stk. 2, 1. pkt., jf. § 2, stk. 2, nr. 2, hvis borgeren kan fremvise dokumentation for, at vedkommende har indgået aftale med en arbejdsgiver om at anvende sit sociale frikort i forbindelse med en ansættelse og arbejdsgiveren efterfølgende har indberettet lønindtægten til indkomstregisteret (eIndkomst).

Ændringsforslaget foreslås, som følge af at Social-, Bolig- og Ældreministeriet er blevet bekendt med tilfælde, hvor borgere har fået deaktiveret deres sociale frikort, fordi deres arbejdsgivere har indberettet deres indtægt til eIndkomst, idet arbejdsgiverne – på trods af aftale herom – ikke ønskede at indberette indtægten til it-løsningen på socialfrikort.dk. Som følge heraf har borgernes sociale frikort ikke været anvendt som forventet i forbindelse med indtægten. For nogles vedkommende betyder det, at de har tjent mere end indtægtsgrensen i § 2, stk. 2, nr. 2, i lov om forsøg med et socialt frikort og derfor har fået deaktiveret deres sociale frikort i forbindelse med kommunernes kontrol. For at undgå, at flere borgere på denne måde får deaktiveret deres sociale frikort på grund af arbejdsgiverens praksis, finder Social-, Bolig- og Ældreministeriet det nødvendigt at give kommunerne mulighed for i særlige tilfælde i forbindelse med kontrol at dispensere fra betingelsen vedrørende skattepligtig indkomst, jf. lovforslagets foreslåede § 3, stk. 2, 1. pkt., jf. § 2, stk. 2, nr. 2.

Forslaget vil medføre, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med kontrollen af borgere med et socialt frikort i særlige tilfælde vil kunne give dispensation, hvis borgeren kan fremvise dokumentation for, at vedkommende har indgået aftale med en arbejdsgiver om at anvende sit sociale frikort i forbindelse med en ansættelse og arbejdsgiveren efterfølgende har indberettet lønindtægten til indkomstregisteret (eIndkomst).

Særlige tilfælde vil med forslaget skulle defineres som tilfælde, hvor borgeren overstiger indtægtsgrensen i § 2, stk. 3, på 10.320 kr. (2024-niveau) inden for det seneste år forud for kontrollen og dette skyldes, at arbejdsgiveren har indberettet indtægten til indkomstregisteret (eIndkomst), og hvor borgeren kan fremvise dokumentation for, at vedkommende og dennes arbejdsgiver ved ansættelsen har indgået en aftale om, at borgeren kan anvende sit sociale frikort.

Forslaget vil ikke medføre, at borgerens arbejdsgiver vil skulle ændre lønindberetningen til eIndkomst eller til den it-løsning, der skal understøtte ordningen, i tilfælde, hvor der gives dispensation. Borgeren vil dermed fortsat have betalt skat af sin indkomst og eventuelt fået modregnet denne i sine offentlige ydelser. Forslaget vil alene medføre, at borgeren ikke vil få deaktiveret sit sociale frikort i tilfælde, hvor der gives dispensation.

Til nr. 3

Det fremgår af lovforslagets § 5, stk. 1, at lov om ferie ikke finder anvendelse for indtægt med et socialt frikort, jf. dog stk. 5 og 6. Det følger af lovforslagets § 5, stk. 5, at

borgeren er omfattet af § 6, stk. 2 og 3, og §§ 12-14 i lov om ferie.

Det foreslås, at formuleringen i det foreslåede § 5, stk. 5, ændres, hvorefter »Borgeren er omfattet af« udgår, og »finder anvendelse for borgeren« indsættes efter »ferie«.

Ændringsforslaget er alene en sproglig og lovteknisk korrektion, som ensretter stk. 5 med den formulering, der anvendes i lovforslagets § 5, stk. 1.

Til nr. 4

Det fremgår af lovforslagets § 5, stk. 1, at lov om ferie ikke finder anvendelse for indtægt med et socialt frikort, jf. dog stk. 5 og 6. Det følger af lovforslagets § 5, stk. 6, at borgerens arbejdsgiver er omfattet af § 46, stk. 1, 1. pkt., og stk. 4, i lov om ferie.

Det foreslås, at formuleringen i det foreslåede § 5, stk. 6, ændres, hvorefter »Borgerens arbejdsgiver er omfattet af« udgår, og »finder anvendelse for borgerens arbejdsgiver« indsættes efter »ferie«.

Ændringsforslaget er alene en sproglig og lovteknisk korrektion, som ensretter stk. 6 med den formulering, der anvendes i lovforslagets § 5, stk. 1.

Til nr. 5

Det fremgår af lovforslaget, at overskriften til § 6 er »Indberetning af indtægt«.

Det foreslås, at overskriften ændres, sådan at der efter »indtægt« indsættes: »og it-understøttelse af ordningen«.

Som det fremgår af ændringsforslag nr. 5 og 6, foreslås der i lovforslaget indsat bestemmelser om, dels hvem der skal etablere, drive, vedligeholde og videreudvikle den it-løsning, der skal understøtte ordningen, dels hvad formålet med it-løsningen og dens funktioner er. Det foreslås i forlængelse heraf, at overskriften til § 6 konsekvensændres, således at overskriften afspejler dette.

Til nr. 6

Det fremgår af lovforslagets § 6, at arbejdsgiveren, som betingelse for at en indtægt er omfattet af et socialt frikort og dermed af reglerne i denne lov, skal indberette oplysninger om ansættelsen, herunder oplysninger om indtægten m.v., til den it-løsning, der skal understøtte ordningen.

Det foreslås, at der i stk. 1 efter »den« indsættes »fælleskommunale«.

Det foreslås desuden, at der som 2. pkt. indsættes: »It-løsningen etableres, drives, vedligeholdes og videreudvikles af et af KL 100 pct. ejet aktieselskab (selskabet).«

Med ændringsforslaget præciseres det, at et af KL 100 pct. ejet aktieselskab vil være forpligtet til at etablere, drive, vedligeholde og videreudvikle den fælleskommunale it-løsning, der skal understøtte ordningen.

Til nr. 7

Det fremgår af lovforslagets § 6, at arbejdsgiveren, som betingelse for at en indtægt er omfattet af et socialt frikort og dermed af reglerne i denne lov, skal indberette oplysninger om ansættelsen, herunder oplysninger om indtægten m.v., til den it-løsning, der skal understøtte ordningen.

Det foreslås, at formålene med it-løsningen, der skal understøtte ordningen, fastsættes i loven.

Forslaget vil medføre, at it-løsningen vil skulle have de samme formål, som den it-løsning der understøtter forsøgsordningen med det sociale frikort, og som findes på www.socialtfrikort.dk.

Ændringsforslaget vil således medføre, at it-løsningen vil have til formål at give kommunen mulighed for at oprette, deaktivere og genaktivere sociale frikort og give arbejdsgiveren mulighed for at registrere oplysninger om ansættelsesperioder og lønindtægter for medarbejdere med et socialt frikort. It-løsningen vil også skulle give arbejdsgiveren mulighed for at se oplysninger, herunder ansættelsesperioder og lønindtægter, for samtlige af arbejdsgiverens nuværende og tidligere ansættelser af borgere med et socialt frikort. It-løsningen vil desuden skulle give borgeren mulighed for at se oplysninger om sine nuværende og tidligere ansættelser, herunder lønindtægter, opnået med brug af et socialt frikort. Både kommunen, arbejdsgiveren og borgeren vil skulle have mulighed for at se borgerens saldo på det sociale frikort.

Ændringsforslaget vil derudover medføre, at formålet med it-løsningen vil være at give kommunen adgang til oplysninger, herunder ansættelsesperioder og lønindtægter, for samtlige af de borgere med et socialt frikort, som kommunen er handlekommune for, og at give kommunen mulighed for at overgive de nævnte oplysninger til borgerens nye handlekommune i tilfælde, hvor handlekommuneforpligtelsen skifter.

Samtidig vil ændringsforslaget medføre, at formålet med it-løsningen vil være at give kommunen, Social-, Bolig- og Ældreministeriet, Social- og Boligstyrelsen, Beskæftigelsesministeriet og Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering adgang til personoplysninger om den samlede brug af sociale frikort, herunder kommunefordelte oplysninger om visitationer, deaktiveringer, genaktiveringer og ansættelsesperioder m.v., og efter anmodning herom vederlagsfrit at give Social-, Bolig- og Ældreministeriet, Social- og Boligstyrelsen, Beskæftigelsesministeriet og Styrelsen for Arbejdsmarked

og Rekruttering adgang til udtræk med personoplysninger fra it-løsningen.

Med ændringsforslaget foreslås det endelig, at social- og boligministeren kan fastsætte nærmere regler om udbud, etablering og vedligeholdelse af it-løsningen, krav til it-løsningen, forpligtelser for kommunen, arbejdsgiveren og selskabet i relation til it-løsningen, herunder også om dataansvar og selskabets eventuelle misligholdelse af sine forpligtelser, finansiering af it-løsningen og tilsyn med selskabet, regnskab og revision af it-løsningen.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 7. februar 2024 og var til 1. behandling den 21. februar 2024. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Socialudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Hørings svar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og social- og boligministeren sendte den 23. november 2023 dette udkast til udvalget, jf. SOU alm. del – bilag 51. Den 7. februar 2024 sendte social- og boligministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 9 bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 3 spørgsmål til social- og boligministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Kim Aas (S) Birgitte Vind (S) Camilla Fabricius (S) Gunvor Wibroe (S) Matilde Powers (S) Rasmus Horn Langhoff (S)

Maria Durhuus (S) Sara Emil Baaring (S) Anni Matthiesen (V) Linea Søgaard-Lidell (V) Jon Stephensen (UFG)

Hans Andersen (V) Rosa Eriksen (M) Nanna W. Gotfredsen (M) fmd. Karin Liltorp (M) Marlene Harpsøe (DD)

Karina Adsbøl (DD) Katrine Daugaard (LA) nfm. Alexander Ryle (LA) Brigitte Klinskov Jerkel (KF)

Mette Abildgaard (KF) Kim Edberg Andersen (DD) Mette Thiesen (DF) Theresa Berg Andersen (SF)

Charlotte Broman Mølbæk (SF) Anne Valentina Berthelsen (SF) Victoria Velasquez (EL) Lotte Rod (RV) Torsten Gejl (ALT)

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	50	Radikale Venstre (RV)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	22	Dansk Folkeparti (DF)	7

Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	16	Alternativet (ALT)	5
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Siumut (SIU)	1
Liberal Alliance (LA)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Moderaterne (M)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	5